

Vlaams
Parlement

vergadering **C137 – CUL18**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 28 februari 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de stand van zaken met betrekking tot de verkoop van de Belfius-collectie - 825 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over internationaal cultuurbeleid en inspanningen voor socioculturele organisaties - 871 (2012-2013)	6
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de distributiesteun aan Vlaamse films in het buitenland - 872 (2012-2013)	10
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toekomst van de Vlaams-Nederlandse samenwerking in het algemeen en de Brakke Grond in het bijzonder - 879 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Philippe De Coene tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toekomst van het Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond - 927 (2012-2013)	12

■

Voorzitter: de heer Philippe De Coene

Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de stand van zaken met betrekking tot de verkoop van de Belfius-collectie - 825 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, op 19 december 2012 antwoordde u tijdens het vragenuurtje in de plenaire vergadering op verschillende vragen naar aanleiding van de door Belfius aangekondigde verkoop van zijn collectie en patrimonium. In uw antwoord deelde u de verontwaardiging over de geplande verkoop en nam u enkele engagementen op om het dossier verder mee te monitoren.

In uw antwoord van 19 december 2012 meldde u dat u heel duidelijke afspraken had gemaakt met de heer Clijsters, voorzitter van het directiecomité van Belfius, meer bepaald dat de raad van bestuur van Belfius in een eerste fase een volledige inventaris van alle werken zou opmaken. In een tweede fase zou Belfius op basis van die lijst overleg plegen met alle betrokken overheden. Dat onderhoud, waarin de bank duidelijkheid zou verschaffen over haar intentie over de aangeboden stukken uit de collectie, werd gepland voor eind januari 2013.

In afwachting van deze stappen die de bank zelf zou ondernemen, kondigde u ook enkele stappen aan. U kondigde aan de Topstukkenraad bij elkaar te roepen en aan te manen om snel nog enkele werken in spoedprocedure te erkennen. U wees eveneens op het feit dat het Topstukkendecreet niet van toepassing is voor werken die zich in Brussel bevinden. Daarom kondigde u in het kader van het cultureel akkoord met de Franse Gemeenschap aan om het overlegplatform zo snel mogelijk samen te roepen zodat Vlaanderen en de Franse Gemeenschap samen kunnen bekijken welke stappen samen kunnen worden gezet ter bescherming van extra werken. Ik vroeg u ook om extra beschermende maatregelen. Ik verwees hiervoor naar voorbeelden uit het buitenland.

Minister, ik had graag van u een stand van zaken gekregen over de vooruitgang in dit dossier. Heeft het aangekondigde onderhoud met de raad van bestuur van Belfius en de verschillende overheden, zoals aangekondigd in december vorig jaar, reeds plaatsgevonden? Zo ja, wat was hiervan de uitkomst? Hebben zij, zoals beloofd, voldoende duidelijkheid kunnen verschaffen over de collectie en hun intenties hiermee? Welke zijn die intenties met de collectie en meer bepaald met de werken van de Topstukkenlijst? Wat is de timing? Wat is uw reactie? Zo neen, hebt u intussen contact gehad met de bank en wanneer denkt zij de beloofde oefening af te ronden?

Welke initiatieven zijn er intussen genomen in de schoot van de Topstukkenraad? Zijn er, zoals aangekondigd, reeds werken opgenomen in spoedprocedure? Zo ja, om welke werken gaat het?

Hebt u reeds initiatief genomen tot overleg met de Franse Gemeenschap naar aanleiding van de aangekondigde verkoop van de Belfius-collectie? Zo ja, wat was hiervan de uitkomst? Welke initiatieven zullen beide gemeenschappen nemen ter bescherming van de werken uit de Belfius-collectie? Zo neen, wat is hiervoor de reden? Is er een overleg gepland en wanneer? Hebt u zelf initiatieven genomen of inlichtingen ingewonnen over het al dan niet afkondigen van extra beschermende maatregelen voor collecties die zich in België bevinden?

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, ik ben blij dat er opvolgingsvragen worden gesteld. Minister, we waren destijds met vijf om u te ondervragen over Belfius en wat u met de collectie zou doen. Grappig genoeg is het antwoord op de opvolgingsvraag van mevrouw Idrissi gisteren helemaal in de krant verschenen. Ik weet niet of dat toeval is. Ik had ook een hele tekst opgemaakt, maar die vervalt nu helemaal.

Ik heb wel een bijkomende vraag. Het gaat om acht stukken. Drie daarvan zijn aangekocht. Er zijn vijf andere stukken die in het geding komen. Er is uiteraard geen geld. Minister, u kunt een exportvergunning weigeren voor de andere stukken die nu nog in het geding zijn met Belfius. U kunt die exportvergunning weigeren, maar wat zult u precies doen? Wat zal het gevolg daarvan zijn? U zult uiteraard een exportvergunning weigeren voor stukken waarvoor u het geld niet op tafel zult kunnen leggen. Kunt u die in het land houden? Hoe werkt het precies? Het gaat over vijf stukken van voor 1830 en er is ook sprake van een Delvaux, maar dat is dan weer een heel andere kwestie.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans: Ik kan me bij de vorige sprekers aansluiten, bij de vorige spreker zeker. Er zijn niet voldoende financiële middelen. Hoe gaan we daar een mouw aan passen? Indien dat niet kan, wat is het gevolg daarvan?

De inhoud van de collectie ken ik niet, wel de topstukken, voor zover ik erover heb gelezen. Worden de andere werken uit de collectie voorgelegd aan de conservatoren van andere Vlaamse musea? In bepaalde steden heeft men fondsen voor aankoop van interessante stukken voor de collectie. Ik kan aannemen dat zich in die collectie bijvoorbeeld een stuk bevindt dat niet tot de rangorde van de topstukken behoort, maar wel interessant kan zijn als aanvulling van een bestaande collectie van een Vlaams museum in een of andere stad. Krijgen die mensen daarover uitleg? Is daar uitwisseling over? Dit is immers een unieke gelegenheid om bepaalde stukken in bepaalde regio's te krijgen in steden die daar een bepaalde connotatie mee hebben.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, u weet dat ik een eerste gesprek had met Belfius op 17 december 2012. Toen is er een afspraak gemaakt om elkaar opnieuw te zien in de loop van januari. Op vraag van Belfius, dat niet klaar was met een en ander te inventariseren, heeft die ontmoeting plaatsgehad op 22 februari, vorige week vrijdag.

Ik heb toen aan Belfius gemeld dat ik een aantal stukken bijkomend zou laten opnemen op de Topstukkenlijst, conform het advies dat uitgebracht is door de Topstukkenraad. Uiteraard klopt het dat wanneer topstukken in de Topstukkenlijst zijn opgenomen, of wanneer er een voorlopige bescherming op is gevestigd, ze niet naar het buitenland kunnen worden gebracht. Er moet een exportvergunning, een toelating voor zijn. Uiteraard zal ik die toelating niet verlenen.

Er is ook met Belfius afgesproken dat, wat de topstukken betreft, de bank sowieso geen verdere stappen zal zetten voor ze met ons contact heeft genomen. Ik kom daar straks op terug. De bank zelf heeft te kennen gegeven dat ze graag de topstukken maar ook andere stukken die op de lijst staan, niet zou verkopen. Het is een beslissing geweest van de raad van bestuur om extra middelen te zoeken om ervoor te zorgen dat de bank dit jaar een goed resultaat kan neerzetten. Zeker omdat er heel wat inspanningen worden gevraagd van het personeel, is de bank ook verplicht om op een ander vlak inspanningen te doen zodat niet alleen het personeel inspanningen moet leveren. Het komt er eigenlijk gewoon op neer dat de bank middelen nodig heeft, wat zich vertaalt in de begroting van de bank. Ze zou dat liever niet doen door stukken te verkopen. Ze is op zoek naar alternatieven. Dat is bijvoorbeeld het aanbieden van werken aan musea, zo is ter sprake gekomen. Er zijn misschien ook andere pistes mogelijk. We denken bijvoorbeeld aan het ter beschikking stellen met een soort afbetaling zodat die werken op die manier in het land worden gehouden. Men zorgt er dan wel voor dat ze boekhoudkundig kunnen worden opgenomen in de bank.

Op dit moment is de bank opnieuw het engagement aangegaan om geen enkel werk te verkopen voor er overleg is met de verschillende overheden. De bank heeft zelf een lijst gemaakt van alle werken. Die is uiteraard confidencieel. We hebben het alleen maar te zien gekregen: we hebben er wel een beetje zicht op, maar die informatie kan niet worden

verspreid. Er stond trouwens geen waardebepaling op, het is gewoon een inventaris. Het is een ruime inventaris, niet alleen van kunstwerken maar ook van andere goederen die de bank van de hand moet doen om het hoofd boven water te houden.

Op voorstel van de Topstukkenraad heb ik volgende bijkomende kunstwerken opgenomen op de topstukkenlijst: twee schilderijen van Pieter Pourbus, namelijk portretten van Pieter Dominicle en zijn vrouw Livina van der Beke, een wandtapijt 'De eucharistie overwint de heidense offers' van de tweede helft van de 17e eeuw, en een Antwerps passieretabel.

Ik heb hierover contact genomen met de Franse Gemeenschapsminister van Cultuur Laanan. We hebben afspraken gemaakt. Ook zij heeft schriftelijk haar bezorgdheden overgemaakt aan de bank. We houden elkaar op de hoogte.

De procedure is gekend. Werken op de topstukkenlijst kunnen niet zomaar worden verkocht of naar het buitenland getransporteerd. We kunnen dat weigeren. De procedure is uitgewerkt. We kunnen dat verbod een tijdje aanhouden, maar uiteindelijk is er wel een soort voorkoopplicht. De overheid is verplicht om die stukken aan te kopen. Daarom zoeken we in overleg met Belfius naar alternatieven. Mocht op dit moment – maar dat is niet zo, voorlopig worden ze niet verkocht – de vraag komen om de werken te kopen, dan beschikken wij niet over de nodige budgetten. De bank is bereid om mee te zoeken naar alternatieven. Ze voelen ook dat het niet zo comfortabel is om de werken effectief te verkopen als de overheid ze niet kan aankopen.

Het was al bij al een constructief gesprek.

Mijnheer Arckens, er is op dit moment niets aangekocht. De topstukken zijn enkel beschermd. Ze zitten nog bij de bank. Er was nog geen vraag om de werken naar het buitenland te brengen of zoiets. Er is nog geen enkele formele stap gezet tot verkoop of export, van geen enkel werk dat in handen is van Belfius.

Mijnheer Meremans, ik heb uw vragen daarnet al beantwoord. Dat is een van de ideeën die wij op tafel hebben gelegd en waar de bank wel oren naar had.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Voorzitter, het is jammer dat we alles gisteren al in de krant konden lezen en dat er nu een beetje gratis over wordt gesproken. Ik dank u toch voor uw uiteenzetting, minister.

U hebt minister Laanan ontmoet. Was dat in het kader van het cultureel akkoord dat u met haar hebt gesloten? U zou het overlegplatform zo snel mogelijk samenroepen. Is dat in dat kader? Of staat dat daar los van?

We hebben het er al in de plenaire vergadering over gehad: we zullen nog met zulke situaties te maken krijgen. We moeten proactief reageren en een beleid voeren dat zoiets incalculeert. Het is bijzonder belangrijk om in onze buurlanden te gaan kijken welke systemen zij gebruiken. Wat kunnen wij daarvan leren? Wat kunnen wij daarvan toepassen? Ik heb u daar heel weinig over horen vertellen. Ik vraag u met aandrang om daarover toch op zijn minst een verkennende studie te doen. Blijkbaar bestaat er in de buurlanden al wetgeving. Misschien is niet alles al onmiddellijk transposeerbaar naar Vlaanderen, maar misschien kunnen we elementen gebruiken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Idrissi, ik heb geen vergadering van het Overlegcomité samengeroepen rond die collectie. Er was een gesprek tussen mij en minister Laanan, heel specifiek over de verkoop die Belfius zou organiseren. Dat moest snel gaan. We hebben ook via de krant vernomen dat Belfius de collectie zou verkopen. We hebben elkaar daarop snel gezien en afspraken gemaakt. We wilden kort op de bal spelen. Een apart comité samenroepen zou minder snel gaan.

Ik kan verder hetzelfde antwoorden als in de plenaire vergadering. We hebben al een paar ideeën onderzocht. We zijn van plan om het Topstukken decreet aan te passen. We willen ook categorieën van werken kunnen erkennen. Een mogelijke categorie zou bijvoorbeeld zijn: alle werken van vóór de 15e eeuw. Dan kunnen we volledige categorieën van werken opnemen in de topstukkenlijst. Ik zeg niet dat dit wenselijk is, maar we zouden het kunnen doen. Dat bestaat in het buitenland. Zo kunnen hele reeksen worden beschermd. We hebben dat al onderzocht. We zouden dat willen opnemen in het Topstukken decreet.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over internationaal cultuurbeleid en inspanningen voor socioculturele organisaties - 871 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Recent werd naar jaarlijkse gewoonte het boek Boekstaven gepubliceerd, met – zoals gebruikelijk – interessante cijfers en de ambities van de sociaal-culturele organisaties en verenigingen. Ik heb het boek bij me.

Boekstaven heeft ook redelijk wat aandacht besteed aan het internationale aspect van het sociocultureel werk in Vlaanderen. De klemtoon lag op de contacten en de samenwerkingen tussen de organisaties.

Ik zit al enkele jaren in de commissie Cultuur en ik ben toch wel onder de indruk van het hoge aantal contacten en samenwerkingsverbanden. Ik wist niet dat het er zoveel waren. Heel wat organisaties maken deel uit van internationale netwerken, en richten de blik ook op interessante evoluties die zich buiten Vlaanderen afspelen. We weten allemaal wat het socioculturele werk binnen Vlaanderen betekent en doet.

De sociaal-culturele sector heeft vragen bij de nota Internationaal Cultuurbeleid van de Vlaamse Regering. Er is weinig aandacht voor de betrokken sector. De sector wil niet in concurrentie gaan met andere culturele sectoren, maar de nota zou in hoofdzaak gericht zijn op de kunstensector. Ze vragen zich af of zij wel genoeg aandacht krijgen, zeker gezien de ervaringen in en met het buitenland.

Minister, hoe neemt u het sociaal-culturele volwassenenwerk mee in het internationaal cultuurbeleid van de Vlaamse Regering? Hoe worden de huidige internationale netwerken verbreed naar andere cultuursectoren? Plant u overleg met de sector over de inspanningen en ambities ter zake? Wat zijn de grootste bekommernissen van de sector? Kunt u een kort overzicht geven van de belangrijkste internationale initiatieven die vanuit de sociaal-culturele sector worden opgezet, en die de Vlaamse overheid ondersteunt?

Ik heb nog een bijkomende vraag. Hoe groot is het budget? Was er een evolutie de laatste jaren?

Ik zou het hierbij willen laten. Ik merk nogmaals op dat het geen vraag is in concurrentie met andere sectoren, maar gewoon een vraag van een van de deelsectoren die ons allemaal na aan het hart ligt. Ik wil graag weten wat nu echt de visie van de Vlaamse Regering is over het internationale aspect van het sociaal-cultureel werk in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, hoe kort de vraag van de heer Delva ook is, des te krachtiger is ze. Hij kaart een heel legitieme problematiek aan.

Minister, naar aanleiding van de nota zelf kwam in deze commissie al aan bod dat er buiten de kunsten heel weinig aandacht is in het internationaal cultuurbeleid voor andere sectoren en gebieden. Ik deel de bekommernis die de heer Delva uit en vraag om ook zichtbaarheid en een krachtige ondersteuning te geven aan het sociaal-cultureel werk in de internationale ontwikkelingen.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Voorzitter, minister, ik wens me ook aan te sluiten bij de heel pertinente vraag van de heer Delva. Het is belangrijk dat ook in het internationaal cultuurbeleid de sociaal-culturele sector mee wordt opgenomen. Vandaag is dat niet het geval. Is dat een bewuste keuze? Of is het geen bewuste keuze en worden er andere beleidsopties genomen voor de sociaal-culturele sector om die internationaal mee vorm te geven?

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, minister, namens mijn ideologische strekking, die niet groter is dan mezelf, wil ik het volgende meedelen.

Ik deel de bekommernissen van de heer Delva.

Ik weet, mijnheer Delva, dat het socioculturele veld eerder aansluit bij uw ideologische strekking en partij. Ik heb daar absoluut niets op tegen. Het is al eerder in debatten gebleken, waarde collega, dat het in Vlaanderen heel moeilijk is om een breed en internationaal cultureel gedragen beleid op touw te zetten, al was het maar door de beperktheid van de middelen.

Ik meen dan ook dat we keuzes moeten maken. Een belangrijk aspect van het internationaal cultuurbeleid is volgens mij dat er een naaste samenwerking en een kruisbestuiving is met alle sectoren. De socioculturele sector kan daar nu ook bij, maar voornamelijk de uitstraling van Vlaanderen is heel belangrijk. Het is ook een element dat niet onderbelicht mag blijven. Dat zeg ik dan, natuurlijk namens mezelf en mijn achterban, die voorlopig nog onbestaande is.

Dat ons internationaal cultuurbeleid zich in grote mate op de kunstensector richt, lijkt me dan ook een verdedigbare keuze. Een element daarbij is natuurlijk het prestige. Dat zal straks ook in de vraag om uitleg over de Brakke Grond naar voren komen. Hoe treedt Vlaanderen naar buiten en met welke mogelijkheden? Het socioculturele heeft hier natuurlijk niets mee te maken. Ik zeg dit als aanvulling, want ik wou namens mezelf deze opmerking maken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, dames en heren, u weet dat ik de nota internationaal cultuurbeleid op 1 juni 2012 aan de Vlaamse Regering heb voorgesteld. Misschien kan de perceptie ontstaan dat die alleen over kunsten zou gaan. Nochtans staat er heel uitdrukkelijk het volgende in: “Naast de uiteenlopende kunstendisciplines krijgt ook het erfgoed, het sociaal-cultureel werk en de creatieve en culturele industrie een plek in het beleid (...)”. Er staat dus heel uitdrukkelijk in die nota dat ook het sociaal-cultureel werk erin is opgenomen.

U ziet dat ook in de structuur die we oprichten. U weet dat we een cel Internationaal Cultuurbeleid (CINT) oprichten. Ook het agentschap Sociaal-Cultureel Werk wordt daar absoluut in opgenomen. Het is echt een kennisknooppunt waar de aanwezige expertise ook wordt vertaald.

Hoe gebeurt het op dit moment en hoe zullen we verbreden? Het is belangrijk dat er ondersteuning komt voor netwerkvorming. Die is nu vooral aanwezig binnen het Kunstendecreet. Nochtans kunt u dit ook binnen het brede veld van de sociaal-culturele wereld absoluut zien. Men is heel actief en bewust bezig met de internationale netwerking.

Ook voor hen draagt de uitwisseling van kennis en methodieken bij tot een versterking van de werking.

De bewegingen in het sociaal-cultureel volwassenenwerk zijn in belangrijke mate internationaal georganiseerd. De thema's waarrond wordt gewerkt, zijn onder meer burgerparticipatie, vegetarisme, interculturaliteit, mensenrechten, vrede. Het zijn thema's die de grenzen van Vlaanderen overstijgen. Uit Boekstaven, onze bijbel op het vlak van gegevens wat de sector betreft, blijkt dat zowat alle bewegingen samenwerken met verschillende buitenlandse partners, zowel Europees als daarbuiten. Niet alleen de sociaal-culturele bewegingen, ook veel sociaal-culturele verenigingen nemen deel aan internationale netwerken.

Ik wil daarom uiteraard de internationale netwerken, waarin ook voorzien is in de nota, opentrekken. Het gaat niet alleen over kunsten, het is veel ruimer en geldt voor alle culturele domeinen. Het gaat over erfgoed, maar het gaat natuurlijk ook over het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Een ambtelijke werkgroep bereidt dit allemaal voor. Het betreft subsidiëring van netwerkorganisaties die in Vlaanderen gevestigd zijn of van netwerkconferenties die in Vlaanderen worden georganiseerd.

Er is al overleg geweest. Ik heb nog niet zo lang geleden overleg gehad met de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk. Daar werd dezelfde bekommernis geuit. Ik meen dat het eerder om een perceptie gaat. Het is geen vaststelling. De perceptie bestaat dat sociaal-cultureel werk slechts weinig aan bod komt in de strategische nota. Ik heb die bekommernis meegenomen. Ik heb ook gezegd dat ik hen uitnodigde om samen met ons na te denken over een concrete uitwerking. Er is nu ook een werkgroep opgericht die het sociaal-cultureel werk in internationale context onder de loep neemt. Recent was er een overleg tussen de werkgroep en een aantal medewerkers van mijn kabinet. Er werden aandachtspunten gesignaleerd, ook die heb ik meegenomen en mee vertaald in de opstart van CINT. We zullen ook rekening houden met de adviezen van de werkgroep.

Over het algemeen is het zo dat in het sociaal-cultureel werk wordt gewerkt met werkingssubsidies die voor meerdere jaren worden toegekend. Internationale initiatieven, van bijvoorbeeld bewegingen, worden meestal ontwikkeld binnen deze subsidie-enveloppe. Het Amateurkunstendecreet en het Circusdecreet voorzien wel in aparte projectsubsidies voor internationale initiatieven. Voor amateurkunsten wordt in subsidies voorzien voor internationale projecten in binnen- en buitenland van lokale groepen en voor een bijdrage aan internationale reiskosten.

Het aantal goedgekeurde aanvragen blijft relatief stabiel. Het gaat om ongeveer twintig projecten en vijftig punctuele bijdragen per jaar. Het budget hiervoor bedraagt jaarlijks ongeveer 350.000 euro.

Voor internationale spreiding van circuskunstproducties binnen het Circusdecreet is er geen vastgelegd budget. Het is geen apart budget. Deze projecten worden samen beoordeeld met de aanvragen voor creaties, festivals en nomadische tournees. De subsidies hiervoor zijn dan ook veel kleiner en variëren sterk. In 2011 ging het om ongeveer 40.000 euro. Het bedrag hangt af van de ingediende dossiers en van de beoordelingen door de beoordelingscommissie.

In 2012 werd wegens gebrek aan voldoende financiële middelen voorrang gegeven aan creatiedossiers. Die keuze hebben we op dat moment gemaakt.

Daarnaast beschikt de afdeling Volksontwikkeling en Lokaal Cultuurbeleid over een apart budget van 39.000 euro voor bijdragen aan internationale initiatieven. Er is een toekenning van maximaal 5000 euro op basis van een reglement. Hiervoor komen aanvragers in aanmerking uit de beleidsvelden amateurkunsten, sociaal-cultureel volwassenenwerk, lokaal cultuurbeleid, participatie, circus of Vlaamse Gebarentaal. Mogelijke initiatieven zijn een bezoek aan het buitenland of een internationale bilaterale uitwisseling, een studiebezoek, actieve deelname aan een seminarie of een congres, overleg met internationale partners ter

voorbereiding van een internationaal project binnen een Europees subsidieprogramma. In 2012 werden op basis daarvan initiatieven ondersteund van onder meer Voedselteams, Fevlado-Diversus, Çavaria, Markant, Pax Christi. Het gaat om een budget dat echt verankerd is binnen die afdeling. De beslissingen worden genomen zonder dat de politiek tussenbeide komt.

Dit is de stand van zaken. Er is zeker geen ongerustheid nodig. Het sociaal-cultureel volwassenenwerk zal worden meegenomen in het internationaal beleid. Door de werkgroep hebben we al een stukje van de bezorgdheid kunnen wegnemen. In ieder geval stond het al in de nota en was het van in het begin ook al de bedoeling om er werk van te maken.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik dank ook de collega's voor hun interventies en voor de steun voor de vraag die ik voorleg.

Ik wil even inpikken op wat de heer Arckens zei. Het is natuurlijk juist dat we met de beperkte middelen moeten kiezen waarmee we naar het buitenland gaan, maar ik denk dat Vlaanderen – en u hebt ook het woord prestige gebruikt – moet uitpakken met de dingen waarin het goed is. Anders heeft het geen zin. Het spreekt voor zich dat Vlaanderen in de kunstensector al lang een mooi parcours rijdt, met heel veel vernieuwende, creatieve mensen die mondiale erkenning krijgen en die ook ten volle verdienen.

Waar we ook absoluut goed in zijn – en ik denk dat er consensus over kan bestaan binnen de commissie –, is in de kwaliteit en de kwantiteit van het socioculturele werk in Vlaanderen. De wijze waarop de verenigingen een aantal dingen doen binnen Vlaanderen, is ook in de Europese context nogal uitzonderlijk. Ik denk dat we op dat vlak al lang voorlopers zijn. Dus zijn we daar sterk in.

Omdat we er sterk in zijn, moeten we net ook in het buitenland actief zijn. Hoe meer verenigingen en bewegingen contacten kunnen leggen met buitenlandse actoren, hoe beter het is voor de dingen die in Vlaanderen bestaan, maar ook en vooral omgekeerd. Wij hebben op het vlak van verenigingen en bewegingen een knowhow ontwikkeld en het zou goed zijn om die knowhow te kunnen delen met geïnteresseerde actoren in het buitenland waar het beleid niet zoveel aandacht besteedt of besteedt aan dat type van culturele werk zoals in Vlaanderen.

Het is dus een wisselwerking. En het is een reden waarom we er wel mee naar het buitenland mogen trekken en wel mee mogen uitpakken en waarom we onze verenigingen en bewegingen optimaal de kans moeten geven om contacten in het buitenland te leggen.

U hebt het ook gehad over de werkgroep 'Sociaal-cultureel werk in internationale context'. Dat is een goed initiatief. Het zal toelaten om een aantal dingen te bundelen en eventueel wat zichtbaarder te maken. Ik vraag me wel af in welke context die werkgroep functioneert en wat de samenstelling van de werkgroep is – gewoon om beter te begrijpen wat de doelstelling en de opdracht is.

Minister, ik ben blij met een aantal initiatieven die u hebt opgesomd. Het is een thema dat ik interessant genoeg vind om de volgende maanden te blijven opvolgen om de redenen die ik zopas heb opgesomd.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, mocht de indruk zijn ontstaan dat ik tegen het sociocultureel werk ben of de kracht ervan onderschat of het unieke typische Vlaamse ervan, dan is dat totaal fout. Ik wou gewoon zeggen dat ik binnen het kader van middelen, andere accenten zou leggen, maar ik heb geen enkel probleem met de inbreng van het socioculturele veld.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U zegt dat het eigenlijk een perceptieprobleem is. Ik weet niet of het echt een perceptieprobleem is. Ik denk dat het een terecht bekommernis is van de socioculturele sector. Wanneer een bekommernis wordt geuit, dan betekent dat dat men zich zorgen maakt dat men onvoldoende aan bod komt. Is die werkgroep opgericht nadat de bekommernissen geuit zijn en is hij daar het antwoord op? Het is belangrijk dat ze gehoord worden. Het is dus iets meer dan enkel een perceptieprobleem maar een terecht bekommernis van de sector.

Minister Joke Schauvliege: Ik wil nog graag antwoorden op de vraag van de heer Delva. Het gaat over de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk onder de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) die daarover heeft nagedacht. De raad heeft een aantal punten naar voren geschoven, onder andere rond de kennisuitwisseling, netwerken enzovoort, en ook over hoe het verder moet met de tegemoetkoming reis- en verblijfskosten. Ook de bijzondere internationale context van de Vlaamse circuskunsten is daar aan bod gekomen. Dat zijn allemaal zaken die daar besproken zijn. Het is goed dat er samen over wordt nagedacht. Het is van in het begin de bedoeling geweest, mevrouw Idrissi, dat ze betrokken zijn. Uit de gedachtewisseling die ik had met de SARC, kwam de suggestie om er mee over na te denken. We vonden het goed om een specifieke werkgroep op te richten om een aantal suggesties te doen.

Het klopt dat er in het verleden meer aandacht is gegaan naar het internationaal beleid op het vlak van kunsten. Het is even belangrijk om het ook te doen op het vlak van sociocultureel volwassenenwerk of amateurkunsten enzovoort. Het is goed dat de basis – de nota ‘Internationaal cultuurbeleid’ – er is om daarop een kader uit te werken, uiteraard in overleg met de sector. In de strategische cel die we oprichten, zullen we ook de expertise mee opnemen zodat ook daar de initiatieven goed kunnen worden beoordeeld.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de distributiesteun aan Vlaamse films in het buitenland - 872 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, minister, collega's, we vernamen onlangs dat het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) een budget heeft van bijna 400.000 euro om de distributie van Vlaamse films in het buitenland te ondersteunen. Een pilootproject in dit verband zal worden uitgebreid. De bedoeling van deze ondersteuning is om aanvullende acties te brengen die de zichtbaarheid en de positionering van Vlaamse audiovisuele creaties in de markt kunnen verstevigen.

In Vlaanderen worden er goede en populaire films gemaakt, maar tot nog toe bestond er geen initiatief voor de buitenlandse distributie van deze succesvolle films. De ondersteuning aan een buitenlandse distributeur zal pas toegekend worden als die een significant verschil maakt in een release – bijvoorbeeld voor persvoorstellungen – op basis van een sterk dossier.

Minister, naast een sterke aanwezigheid van Vlaamse films op buitenlandse festivals wilt u ook meer inzetten op de aanwezigheid van Vlaamse producties in buitenlandse bioscopen. Andere Europese landen, zoals Frankrijk en Duitsland, hebben vroeger reeds gelijkaardige initiatieven genomen.

Minister, kunt u deze beslissing toelichten en meegeven in welk beleid dit initiatief past? Zal dit budget worden gericht naar bepaalde landen of regio's? Werkt u hiervoor samen met andere partners? Volgende bekommernis uit ik als Brusselaar en wordt allicht gedeeld door

mevrouw Idrissi: kunt u bevestigen dat buitenlandse distributeurs die Vlaamse films, geproduceerd in Brussel, willen verspreiden, ook aanspraak kunnen maken op deze steun? Gaat het hier om een nieuw budget boven op de reeds eerder vastgelegde dotatie aan het VAF of past het binnen het budget van het VAF? Wordt dit initiatief ingebed in de reguliere werking van Flanders Image, de promotiecel van het VAF, of wordt hiervoor een nieuw reglement uitgewerkt?

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Minister, we kunnen deze nieuwe ontwikkeling op het vlak van film alleen maar toejuichen. Hoe ziet u zeer concreet de ondersteuning van die distributeurs? Ik heb het over de ondersteuning met publicitair materiaal en dergelijke meer. Hoe gaat u hen benaderen? Hoe zal het initiatief dat wordt genomen – ik heb het uiteraard over het fonds – in de distributiesector bekend raken? Dat is heel belangrijk, om een en ander in de toekomst op elkaar af te stemmen.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Ik sluit mij graag aan bij de heer Delva, zeker bij zijn vraag over Brussel. Ik kan u bevestigen dat buitenlandse distributeurs die de in Brussel geproduceerde Vlaamse films willen verspreiden, aanspraak kunnen maken op deze steun. Minister, hierbij aansluitend wil ik u vragen of u al meer nieuws hebt van Screen Flanders. De vorige keer zei u dat er een overleg is gepland met Wallimage. Is het mogelijk mij hierover een stand van zaken te geven?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik hoef u er niet van te overtuigen dat de Vlaamse film het op dit moment bijzonder goed doet in het buitenland. Ook de bioscoopdistributie zit in de lift, maar we komen op dat vlak in concurrentie met andere Europese landen. Daar bestaat een systeem van subsidiëring van de distributie van hun films in het buitenland. Voor Vlaamse films was dit niet het geval. Daardoor is het voor buitenlandse distributeurs een groter risico om een Vlaamse film uit te brengen in hun territorium dan een film uit bijvoorbeeld Frankrijk, Duitsland of Zwitserland. Met de nieuwe steunmaatregel vangen we dit concurrentiële nadeel op en zorgen we ervoor dat internationale successen die we met onze films hebben, verder tot een succesvolle spreiding van die films in de bioscopen kan leiden. We investeren tot nu toe in de creatie, de productie en de promotie van film. Het is dan ook goed om de keten rond te maken en ook te investeren in een sterkere internationale verspreiding.

Het initiatief zit vandaag in een pilootfase. Het budget wordt niet gericht naar bepaalde landen of regio's. Indien uit de geplande evaluatie na het eerste jaar zou blijken dat de inspanningen zich beter op specifieke landen of regio's concentreren, zal dit in overleg met het VAF worden bijgestuurd.

Mijnheer Arckens, het VAF zelf promoot ook dit instrument. Het VAF heeft heel veel expertise in huis en probeert die expertise aan te wenden om ervoor te zorgen dat de steun op de juiste manier terecht komt. Het heeft dit trouwens al bekendgemaakt aan de professionele distributiesector. Screen Flanders speelt daarin een belangrijke rol. U kent het initiatief dat wij hebben genomen. In deze pilootfase wordt niet specifiek samengewerkt met andere partners. Voor de buitenlandwerking van het VAF werkt Flanders Image wel samen met professionele partners en festivals.

Ik kan bevestigen dat alle majoritair door het VAF gesteunde Vlaamse films, ongeacht of die in het Vlaamse Gewest of in Brussel worden geproduceerd, allemaal in aanmerking komen voor steun.

Het gaat hier om een herschikking van bestaande middelen binnen de vastgelegde dotatie van het VAF. Er worden geen bijkomende extra middelen aan het VAF ter beschikking gesteld.

Het spreekt voor zich dat er bepaalde regels te volgen zijn om in aanmerking te komen voor steun. Zo moeten buitenlandse distributeurs duidelijk aantonen dat zij met de gevraagde steun de film effectief beter op de markt zullen positioneren en de zichtbaarheid van die film zullen vergroten. Dienaangaande kunnen garanties worden gevraagd. De distributeur zal zelf mee promotie moeten voeren met de middelen die hij ter beschikking krijgt.

Het initiatief wordt ingebed in de reguliere werking van het VAF en van Flanders Image, dat zich bij de toekenning van steun zal laten adviseren door externe experts. Zo gebeurt het trouwens meestal en vaak met het VAF. Het kan een beroep doen op zijn expertise.

Mevrouw Idrissi, ik moet eens navragen wat de stand van zaken is in verband met Wallimage. We gingen inderdaad contacten hebben, maar de stand van zaken moet ik eens opvragen en zal ik u overmaken.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het gaat om gelijke kansen voor onze Vlaamse films ten opzichte van de films die in het buitenland worden gemaakt. Er wordt in steunmaatregelen voorzien voor de distributie. Het is niet meer dan logisch dat wij die kansen bieden aan onze eigen Vlaamse films, zeker gezien de kwaliteit die er in Vlaanderen op dat vlak te zien valt.

Ik heb geen andere vragen. Ik wil enkel nog zeggen dat ik als Brusselaar natuurlijk tevreden ben met uw antwoord op mijn vraag over Brussel. Dat is een heel goede zaak. We moeten in die richting verder gaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

– *De heer Paul Delva treedt als waarnemend voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toekomst van de Vlaams-Nederlandse samenwerking in het algemeen en de Brakke Grond in het bijzonder - 879 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Philippe De Coene tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de toekomst van het Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond - 927 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, collega's, minister, andere mensen in deze zaal, de visitatiecommissie voor de Brakke Grond heeft in mei 2012 een opdracht afgerond. Het is merkwaardig dat het een tijdje heeft geduurd vooraleer het rapport publiek was. We hebben er in deze commissie nog niet bij stilgestaan.

De commissie tekent vanuit haar vaststellingen drie mogelijke pistes uit in verband met de Brakke Grond: ofwel dient de organisatie zich aan te passen en haar werking af te stemmen op de bestaande missie; ofwel dient de bestaande missie aangepast te worden, uitgaande van de realiteit van de organisatie; ofwel zijn zowel missie als organisatie aan een herdefiniëring toe. De werkgroep of de commissie, die het visitatierapport heeft gemaakt, kiest uitdrukkelijk voor de derde optie. De andere opties vindt ze niet meer relevant of wenselijk. De bestaande missie biedt onvoldoende antwoord aan de uitdagingen van de huidige context waarin zo'n Vlaams huis in Nederland moet werken. En ook de tweede optie is ontoereikend omdat onvoldoende aan de noden en de belangen van de Vlaamse culturele sector in Nederland wordt tegemoetgekomen.

De commissie heeft een voorstel om de missie als volgt te herformuleren: “De organisatie stimuleert en ondersteunt de aanwezigheid van zich onderscheidende Vlaamse kunst, cultuur en toegepaste kunsten binnen de Nederlandse context. Ze beoogt daarbij een zo breed mogelijk publiek te bereiken. Ze versterkt de impact van de Vlaamse culturele dynamiek in Nederland en doet dit vanuit een positionering binnen een cultureel Europa van de toekomst. Het belang voor de economische ontwikkeling van Vlaamse kunst en cultuur is daarbij verondersteld.”

De commissie heeft een vernieuwde organisatie voor ogen. Ze moet veel meer een netwerker zijn en zich als bruggenbouwer profileren, een uitgelezen partner en bondgenoot zijn voor zowel Vlaamse als Nederlandse actoren. Ze moet niet noodzakelijk over een eigen infrastructuur met presentatiemogelijkheden beschikken. Anders gezegd, het rapport stelt dat de noodzaak aan de Brakke Grond als gebouw vandaag niet zo hoog is. De commissie is daarom niet overtuigd van de meerwaarde van dat gebouw voor de hernieuwde werking. Het gebouw heeft een gunstige ligging, maar voor de rest weinig symbolische of historische waarde en zeker geen uitgesproken band met Vlaanderen, aldus het rapport.

Het rapport zegt verder dat de organisatie vandaag te sterk is verweven met het eigen gebouw, waardoor alle aandacht gaat naar één plek, naar één podium. Het middel is doel geworden. De commissie ziet voor de hernieuwde organisatie niet één eigen podium als instrument, maar een brede waaier aan geografisch verspreide podia en presentatieplekken. Het verlaten van de huidige locatie biedt ook mogelijkheden. De niet onbelangrijke vastgoedwaarde zou kunnen worden verzilverd en toegewezen aan een fonds dat de hernieuwde opdracht van de organisatie ondersteunt.

De commissie maakt een koppeling tussen de verkoopopbrengst van het gebouw en eventueel het voeden van een fonds, dat de vernieuwde missie wel zou kunnen uitvoeren. Het spreekt daarbij voor zich dat de organisatie moet kunnen blijven beschikken over de haar toegekende jaarlijkse werkingsmiddelen. Indien deze optie wordt gevolgd, is het uiteraard van belang dat de opbrengst van een eventuele verkoop daadwerkelijk en integraal aan het bedoelde fonds wordt toegewezen.

De commissie ziet geen heil in een scenario waarbij het gebouw behouden blijft en tegelijkertijd voor de implementatie van de nieuwe missie wordt gekozen. Het rapport is duidelijk. Het kiest voor een nieuwe organisatie, nieuwe bondgenoten, onder andere Vlaamse steunpunten en fondsen en het Vlaams-Nederlands Huis deBuren, een nieuwe stek vanuit gelijk welke Nederlandse stad van culturele betekenis, kleinschaliger met comfortabele kantoorinfrastructuur en ontmoetingsruimtes, en een nieuwe naam. Tabula rasa, zeg maar.

Het gebouw wordt verkocht voor naar schatting 4 miljoen euro, hoor ik vertellen. Dat komt in de pot en daarmee wordt een fonds gespijsd dat op een kantoorgebouw in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag of waar ook zou moeten werken.

Het zijn straffe bevindingen en voorstellen, zo ingrijpend dat we moeilijk over één nacht ijs kunnen gaan. Over het algemeen kan ik de bevindingen en voorstellen van het visitatierapport delen, mocht er geen geschiedenis bestaan. Mochten we van het witte blad beginnen en doen alsof we in Nederland een culturele samenwerking zouden moeten ontwikkelen, aanzwengelen, herstellen, remediëren of wat ook, zou ik nooit voorstellen om een cultureel gebouw te kopen of te accommoderen. Dat doen we elders in het buitenland ook niet. Het is het enige culturele gebouw van Vlaanderen in het buitenland. Maar het is er natuurlijk wel. En als we het verkopen, is dat natuurlijk een onomkeerbare beleidsdaad. We krijgen misschien 4 of 5 miljoen euro binnen, en dan stoppen we dat geld in het fonds en kunnen we een tijdje met dat fonds werken, maar enkele jaren later is ook dat weg.

Als die optie wordt gekozen, moet die sterker worden onderbouwd dan enkel met het huidige visitatierapport. Ik wil daarover eventueel nog uitweiden, maar dat is het werk van een

relatief beperkte werkgroep. Ik beschouw dat als een waardevol, gedegen document, maar het is niet het uitsluitende, definitieve document.

Ik ben het voorstel om een fonds voor Vlaams-Nederlandse samenwerking te ontwikkelen, zeer genegen. Alleen vind ik de koppeling met dat gebouw heel merkwaardig. We gaan vastgoed verkopen, en wat dan enkele jaren later? Als er dan een ingreep komt, is het allemaal weg. We hebben een pied-à-terre – om het in mooi Noord-Nederlands te zeggen – in Amsterdam. De vraag is of we dat zomaar moeten opgeven.

De subsidie aan de Brakke Grond bedroeg in 2011 1.435.000 euro. Het huis had 57.000 bezoekers in dat jaar. Het krijgt ook financiële middelen van het NORMA-Fonds, het Prins Bernhard Fonds en andere Nederlandse fondsen en het werkt samen met de Nederlandse Taalunie, met deBuren, met de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland (CVN), met Vlaamse en Nederlandse steunpunten, Frascati, Rietveld, de Museumnacht, bedenk het maar. Vreemd genoeg zijn sommige aanbevelingen voor samenwerking van de visitatiecommissie vandaag realiteit.

Minister, in 2010 is er in het internationaal cultuurbudget zowat 2,5 miljoen euro geschrapt. Dat is een stevige hypotheek op het internationale cultuurbeleid. Dat getuigt van een zeker cynisme. De verkoop van vastgoed moet niet dienen om de Nederlandse samenwerking te honoreren, terwijl er al drastisch is geknipt in de budgetten.

Minister, niet vooruitlopend op definitieve beslissingen wil ik u enkele vragen voorleggen. We mogen het verhaal van de Brakke Grond niet alleen benaderen vanuit de Brakke Grond as such, vanuit de bestaande werking, vanuit de instelling in Amsterdam. We hebben nog een aantal Vlaams-Nederlandse projecten zoals deBuren en de Nederlandse Taalunie. Wel, er moet een bredere relatie zijn met CVN, met Nederland, waarin een verhaal van wel of niet verkoop, wel of niet verfondsing van middelen moet passen.

Minister, hoe ziet u de verdere ontwikkeling van de Vlaams-Nederlandse samenwerking? Hoe positioneren de Nederlandse Taalunie, deBuren en CVN zich daarin? Is er geen nood aan een algemene visienota hierover alvorens onomkeerbare beslissingen te nemen? Zo'n verhaal moet worden geprojecteerd tegen een doelenkader. Welke resultaten wilt u halen met betrekking tot de aanwezigheid van zich onderscheidende Vlaamse kunst, cultuur en toegepaste kunsten binnen de Nederlandse context? Welke strategieën wilt u hanteren? Waarom bevat het rapport geen gegevens met betrekking tot de door de Brakke Grond bereikte bezoekers, de aandacht in de media voor Vlaamse kunst en cultuur, de huidige samenwerkingsverbanden en de effecten daarvan? Dat mis ik echt in dat rapport. Hoe evalueert u de resultaten?

Minister, zijn er gesprekken geweest met het bestuur en met de personeelsploeg? Zo ja, waarom is daar geen spoor van terug te vinden in het rapport? Zijn deze documenten ter beschikking voor de commissieleden? Werden het departement en de agentschappen die in het beleidsveld Cultuur actief zijn, betrokken bij dit rapport? Hoe? Is er een afzonderlijk advies van deze administraties beschikbaar? Zijn er kunstenaars bevroegd – daar gaat het in de eerste plaats om – die de voorbije jaren al dan niet regelmatig in de Brakke Grond werkten? Hoe evalueren zij de effecten van hun aanwezigheid? Is er al dan niet voldoende doorgroei geweest naar de reguliere Nederlandse cultuurhuizen?

De verkoop van het gebouw ontnemt artiesten een presentatieplek in Nederland. Het huren van andere infrastructuur voor de presentatie van kunsten is in Nederland zeer duur. Zal de kostprijs niet snel hoger oplopen dan de exploitatie van een eigen gebouw? Is dat financiële zakelijke plaatje onderzocht, zoals dat met de opera gebeurt? Als er zo'n fonds zou komen, heeft de Vlaamse overheid de bedoeling hierover de regie te voeren? Of is het de bedoeling dit in handen te geven van de kunstenaars zelf? Zou het wenselijk zijn een gemengd Vlaams-Nederlands fonds op te richten – dus ook met Nederlandse budgetten – dat wederzijdse projecten en evenementen ondersteunt in Vlaanderen en in Nederland?

De voorzitter: De heer De Coene heeft het woord.

De heer Philippe De Coene: Minister, u zult zich herinneren dat ik naar aanleiding van een actuele vraag in de plenaire vergadering van 6 februari van Wilfried Vandaele over eventuele culturele samenwerking tussen de Lage Landen in Parijs, toen plots de Brakke Grond in het debat viel, een vraag heb gesteld: wat is de toekomst van de Brakke Grond zelf?

Ik wil de vraag toch nog even toelichten als ik mag. De vraag moet echt beschouwd worden als een vraag. Er is een visitatie geweest. Ik vat ze heel kort samen in mijn eigen woorden. Men zei dat het huis in Amsterdam te beperkt is qua actieradius, met te weinig netwerking. Men doet een aantal aanbevelingen om te komen tot een andere Vlaamse culturele aanwezigheid in Nederland, waarbij er een aantal pistes aan de oppervlakte komen.

Op basis van die visitatie is er blijkbaar toch wel wat contact geweest tussen de betrokken instelling en de visitatiecommissie zelf. Er is discussie geweest over een tienpuntenplan voor de toekomst van de Brakke Grond. Beide partijen waren het eens over acht van de tien punten. Blijkbaar is er nog geen akkoord over twee punten die niet onbelangrijk zijn. Dat is punt acht, waar de Brakke Grond zelf voorstelt om in huis een eigen residentieplek te ontwikkelen voor de hedendaagse kunstenaar die, ik citeer, “als een moderne nomade van werkplek naar werkplek trekt”. Het andere punt is: “Het versterken van de Vlaamse aanwezigheid lukt het best vanuit de stevige eigen plek met een eigen identiteit die inspirerend werkt voor de rest van Nederland.” Daar gaat de discussie over.

Ik neem aan dat men zich kan inschrijven in de voorgestelde nieuwe missie/visie zoals gesuggereerd door de visitatiecommissie. Maar dan is er natuurlijk de vraag over het huidige gebouw. Je hebt zowel argumenten voor als tegen, als ik het in alle objectiviteit bekijk. De visitatiecommissie zegt dat het huidige gebouw eerder een belemmering is voor die nieuwe strategie, terwijl de Brakke Grond zegt – ik neem aan niet vanuit een louter defensieve positionering – dat het gebouw een absolute randvoorwaarde is om die nieuwe missie/visie te kunnen vervolmaken. Dus is het vrij cruciaal.

Ik wil nog de aandacht vestigen op iets anders dat de collega's wel zullen herkennen. We moeten toch aangeven dat de culturele context in Nederland beduidend is veranderd ten opzichte van het moment dat de visitatie werd gestart en beëindigd. Ik herinner mij – ik kijk naar collega Vandaele – een discussie over Vlaams-Nederlandse culturele samenwerking in de Eerste Kamer. Het moet ongeveer twee jaar geleden zijn. We zijn trouwens samen naar de Brakke Grond geweest. Dat was twee keer een ervaring waarbij wie het goed meende met de algemene culturele context en in het bijzonder met de Vlaams-Nederlandse culturele samenwerking, daar een beetje bekaaid uit kwam. Wij voelden aan dat vanuit de partijen van de toenmalige regering men daar niet bepaald grote interesse voor had. Het werd allemaal herleid tot een puur mercantiel instrument, en voor de rest vond men dat dat allemaal veel te veel geld kostte. Wij hebben er toen op gewezen dat men miskende wat er in drie decennia was opgebouwd.

Als ik nu het programma en het beleid van de Nederlandse regering bekijk – ik denk dat de minister dat kan erkennen –, heb ik het gevoel dat de inspiratie helemaal anders is en dat men veel meer het belang inziet van wederzijdse ontwikkeling, steun en samenwerking. Dus vraag ik me af of het nu verstandig is – indien het al aan de orde zou zijn, want de bronnen zijn tegensprekelijk – om het kapitaal dat men de voorbije decennia heeft opgebouwd, zomaar teloor te laten gaan en, heel concreet, of het interessant is om dat gebouw vandaag te verkopen. Daartegenover staat dan het betrekken via huur of via koop van een bescheidener pand, niet bescheidener in uitstraling maar wel in oppervlakte. Het zou op een goed zichtbare plaats moeten zijn en toch een zekere renommée moeten hebben. Dan lijkt het mij meer een soort culturele ambassade, een prestigehuis, dan een plek waar veel dingen puur fysiek kunnen gebeuren. Daar heb ik toch wel wat vragen bij.

Het gebouw lag toentertijd een beetje verdoken in een kwijnende buurt. Die buurt is nu in volle reconversie. Er is nu een gloednieuw metrostation en er vestigen zich redacties. Het wordt er ook cultureel interessanter. De vraag is nog maar of het nu wel het juiste moment is om het gebouw te vervreemden en teloor te laten gaan.

We moeten eens nagaan of er een synthese kan worden gezocht tussen de opstelling van de Brakke Grond vandaag, de mensen van de visitatiecommissie en het beleid en of men niet eerder een en-enverhaal zou kunnen ontwikkelen dan aan de ene kant kiezen voor verkoop van het gebouw, en aan de andere kant een nieuwe piste en verfondsing, wat op zich zeer nuttig kan zijn, maar waarbij je al het opgebouwde kapitaal letterlijk teloor laat gaan. Minister, ik durf aan te dringen dat daar het debat over wordt gevoerd en dat de mensen die de dienst uitmaken bij het bestuur en de directie van de Brakke Grond alle kansen krijgen om hun stem en expertise te laten horen.

Minister, krijgt de Brakke Grond de tijd en de ruimte om alsnog te reageren op het rapport en eventuele alternatieven voor te stellen? Ik neem aan dat u niet moet worden overtuigd van de Vlaams-Nederlandse culturele samenwerking. Indien u ervoor kiest om de regierol daarvan te herbevestigen, met welke doelen wilt u die samenwerking dan nastreven? Voor welke strategie zou u dan eventueel opteren? Welke middelen wilt u daartegenover zetten? Klopt het dat de piste niet van de baan is om het gebouw van de Brakke Grond te verkopen en in ruil een fonds op te richten? Daar hebt u al ten dele op geantwoord tijdens de plenaire vergadering. Op een zeker moment viel de naam Felix Meritis, omdat men daar wilde huren. Dat is een Nederlandse stichting die destijds kon genieten van een dotatie van de Nederlandse overheid, maar die is stopgezet. Nu voorziet men zich van inkomsten door verhuur van infrastructuur. Naar ik verneem, zijn de ervaringen daarbij heel uiteenlopend. Bent u bereid met alle actoren daarover een ernstig debat te voeren, om tot een gemeenschappelijke strategie te komen?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, de meeste mensen weten dat ik beroepshalve door de jaren heen nauw betrokken ben geweest bij het reilen en zeilen van de Brakke Grond, maar ook van andere Nederlands-Vlaamse initiatieven. Ik ga meteen zeggen wat ik ervan vind. Ik zou de verkoop van de Brakke Grond vandaag een domme beslissing vinden van Vlaamse zijde. Zo weet u al meteen wat ik ervan denk.

De Brakke Grond is door de jaren heen een sterk merk geworden. Een merk in de markt houden, kost natuurlijk geld. Voor de Brakke Grond is dat per jaar 1,5 miljoen euro Vlaamse subsidies en 300.000 euro eigen inkomsten. Blijkbaar willen sommigen de Brakke Grond verkopen onder het mom dat een bakstenen huis eigenlijk niet nodig is om aan culturele diplomatie te doen. Je kunt een leuke website maken, je kunt rondtrekken van de ene plaats naar de andere of je neemt je intrek in een andere instelling, Felix Meritis bijvoorbeeld, al gaan andere huurders daar lopen wegens te duur en niet interessant.

De verkoop van de Brakke Grond kan eenmalig iets opleveren. Men spreekt van ongeveer 4 tot 5 miljoen euro, maar op termijn betaal je ongetwijfeld een veelvoud van dat bedrag als je elders kantoorruimte, tentoonstellingsruimte of podia moet huren, waar je dan ook de technieken bij moet halen. Dat Vlaanderen een gebouw kan aanbieden, maakt het juist aantrekkelijk in heel wat samenwerkingsinitiatieven met Nederlandse partners omdat dat een inbreng is in natura die je gemakkelijk kunt doen als je dat gebouw ter beschikking hebt. We weten dat de Nederlandse instellingen nog meer gebukt gaan onder de besparingen. Nederland subsidieert trouwens traditioneel meer de gezelschappen en de productiezijde dan de speelplekken. Hier liggen ongetwijfeld kansen voor de Brakke Grond, ook in de toekomst.

Dit jaar worden nog renovatiewerken uitgevoerd voor 600.000 euro. Dat zou weggegooid geld zijn als het gebouw wordt verkocht. De Nes en omgeving worden de komende jaren een

toplocatie in Amsterdam. Ik zou het dom vinden om te verkopen. Als men dat dan toch wil doen, toch zeker nu niet.

Ik vind ons buitenlands cultuurbeleid belangrijk. U wijst op uw nota, minister. Toch heb ik het gevoel dat deze regering – waar mijn partij deel van uitmaakt, laat dat duidelijk zijn – daar te weinig op inzet. We vinden in Vlaanderen nog weinig gezaghebbende figuren met een sterke visie op een buitenlands cultuurbeleid. De pleitbezorgers van weleer zijn dood of bijna dood. Ik zal geen namen noemen, toch zeker niet van degenen die bijna dood zijn.

Nederland ontwikkelt daar wel een visie op. Ik heb er een paar weken geleden al op gewezen tijdens mijn actuele vraag in de plenaire vergadering. De Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken Timmermans verwacht een advies van de Nederlandse Raad voor Cultuur. Hij is de samenwerking met Vlaanderen zeer genegen.

Ik zou het een onvergeeflijke fout vinden om vandaag de Brakke Grond te verkopen. Minister, het klinkt misschien sentimenteel, maar ik kan me niet voorstellen dat u als vrouwelijke minister van CD&V een deel van het levenswerk van onze allereerste minister van Cultuur, Rika De Backer, ook van uw partij, kapot zou maken. Dat zou toch moeilijk zijn? Zij heeft het centrum letterlijk opgebouwd. U kunt dat niet laten slopen.

Het pand verkopen betekent het einde der dingen, dat komt nooit meer terug. Iets anders huren, rondtrekken, een fonds oprichten, zou niet meer hetzelfde zijn. Dat is het begin van het einde. Alle instrumenten van Nederlands-Vlaamse samenwerking moeten we behouden en versterken, alleszins niet verzwakken. De idee van een fonds is inderdaad aantrekkelijk, de heer Caron wees er al op, maar dat moet voor mij dan niet in de plaats komen van de Brakke Grond. Dat is iets heel anders.

In het verleden werden de subsidies voor Vlaamse culturele export naar Nederland systematisch afgebouwd. De subsidies om Vlaamse theaterproducties naar Nederland te brengen, hebben we opgedoekt. In de onderwijswereld werden de beurzen opgedoekt. Nu een voorstel formuleren voor een fonds, lijkt me daar een beetje haaks op te staan.

Zoals de heer Caron vind ik het een zwak punt dat de visitatiecommissie de gebruikers niet heeft gehoord, noch de bezoekers van de Brakke Grond, noch de kunstenaars zelf.

Het werd nog niet vermeld: de Brakke Grond is een stichting naar Nederlands recht. In het bestuur zitten Vlamingen en Nederlanders. Ik begrijp dat het Nederlandse deel van het bestuur ontslagnemend is of ontslag genomen heeft, dat Nederland beslist heeft om die niet te vervangen. Nu zitten we daar met een gehalveerd bestuur, dat niet meer representatief is voor een stichting naar Nederland recht. Ik vind het niet verstandig om op zo'n moment zo'n ingrijpende beslissing rond de Brakke Grond te nemen.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Ik sluit me aan bij de vraagstellers en bij de heer Vandaele en bij de teneur die zij aanhouden. Lezing van het rapport heeft mij een heel slechte smaak gegeven. Ik vind dit geen goed, evenwichtig rapport. Er ontbreken te veel elementen. Ik zal u dat uitleggen.

Zo'n cultuurhuis kent natuurlijk altijd een hoop interne perikelen die weinig naar buiten komen. Die moeten ook niet in een visitatierapport staan. Maar het is toch wel heel belangrijk dat we daarvan op de hoogte zijn. Ik zal u dat uitleggen.

Precies zeven jaar geleden stelde ik samen met de heer Peumans, toen als parlementslid voor de N-VA, een actuele vraag over de Brakke Grond. Dat was naar aanleiding van een artikel in Knack. We waren op de hoogte van dat artikel. Er kwamen heel veel zaken aan bod die toen fout liepen. Dat zou nu ook kunnen gebeuren. Het ging over ventilatietorens, concessieovereenkomsten met Inbev over het café-restaurant, expatriatievergoedingen enzovoort. Het was zelfs zo erg dat bepaalde commissieleden die werden geïnterviewd door Knack, al wilden overgaan tot de opheffing van de Brakke Grond. Toenmalig minister

Anciaux wou daar helemaal niet van weten. Hij liet een audit uitvoeren in 2005. Hij nam de zaak zelf in handen.

Dit is geen goed rapport, en niet alleen omdat het mijn stellingen niet ondersteunt. Ik wil enkele zaken ter sprake brengen, voor zover dat nog niet gebeurd is. Ik kan me grotendeels aansluiten bij de opmerkingen van de heer Caron. De geschiedenis is er. De Brakke Grond is er. Het zou lichtzinnig en onverstandig zijn om dit onder tafel te vegen op basis van het rapport. Er moet een veel breder en democratisch debat mogelijk zijn, zeker hier.

Het rapport van de visitatiecommissie brengt een totaal negatief beeld naar voren. Ik vraag me zelfs af of de conclusies niet op voorhand werden besteld. Dat is stoute taal, maar ik zeg het toch. De Brakke Grond zou te veel op Amsterdam gericht zijn. De Brakke Grond is niet breed genoeg. De Brakke Grond vervult zijn missie niet naar behoren. Het is voorbijgestreefd, want de context is helemaal veranderd, we zitten in een andere tijd. We moeten ons meer richten op de culturele industrieën. Er is een grotere vermarkting van de culturele sectoren in Vlaanderen en in Nederland. De Buren worden er dan ook bijgehaald. Al die argumenten worden samengeharkt om toch maar dat negatieve beeld te kunnen staven.

De relatie tussen Vlaanderen en Nederland is in dertig jaar tijd helemaal veranderd. Vlaanderen keek dertig jaar geleden helemaal anders naar Nederland. Maar niets mag ons beletten om die pied-à-terre te behouden. We leven niet meer in 1980 of 1981. Toenmalig minister De Backer heeft de Brakke Grond geopend. Er kwam nog een betoging van de witte woede bovenop. We leven in een andere tijd. Ik denk niet dat we stabiliteit kunnen brengen in het Vlaams-Nederlands cultuurbeleid. De Brakke Grond is deel van een traditie, dat kunnen we niet zomaar overboord gooien.

Het staat ook in de tekst van de visitatiecommissie. Van instituten, cultuur-diplomatieke organen zoals de British Council en het Goethe Instituut kan Vlaanderen alleen maar dromen. Tegenwoordig zouden ze ook hun focus verleggen, van representatief-prestigieus naar synergie met gastlanden. Die tendens zal dan wel bestaan, maar men gaat geen locaties opgeven! Dat is het domste wat we kunnen doen.

U zult misschien schrikken van mijn standpunt. Het is ook al in andere discussies gebleken. Voor een centrum als Daarkom geldt hetzelfde: een ingenomen stelling mag men niet zomaar opgeven. Er zouden al bijzonder sterke redenen moeten bestaan om het op te geven.

Er worden ook economische redenen aangehaald. Alle schuiven zijn leeggehaald, maar tot nu toe heeft geen enkele spreker begrip getoond of de neiging om dat zomaar overboord te gooien. Kantoor gaan houden – want dat is het eigenlijk – in een stad als Eindhoven. Ik stel dit maar als voorbeeld. Zal dat het alternatief zijn?

Het rapport beveelt ook een ‘rebranding’ aan. Het merk ‘de Brakke Grond’ moet zelfs vervangen worden door een ongetwijfeld meer trendy ding, waarmee men dan meteen het jarenlange opgebouwde imagokapitaal teniet zou doen. Dat culturele kapitaal of kapitaal ‘tout court’ – zoals de heer Caron opmerkte – is kennelijk van ondergeschikt belang.

Voorzitter, ik vind de conclusies van de visitatiecommissie bijzonder tendentieus en slecht onderbouwd. We bespreken dadelijk een ander rapport, en dat is toch wel andere koffie. Ik vind de voorgestelde tabula rasa bijzonder gevaarlijk, zeker gelet op de twijfelachtige en nauwelijks onderbouwde toekomstperspectieven.

Bovendien, dit gelezen hebbend, krijg ik de akelige indruk dat het lot van de Brakke Grond eigenlijk al bezegeld is, dat er nog weinig aan te doen is en dat er zeker geen plaats is voor reflectie. Ik vind dat er geen taboes meer over mogen bestaan en dat dit een meer uitgebreide behandeling vergt.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Voorzitter, ik houd het kort. Ik stel vast dat er een rapport is van een visitatiecommissie. Ik stel vast dat de manier waarop de visitatiecommissie te werk is

gegaan niet onbesproken is. Ik stel ook vast dat de maatregelen die naar voren worden geschoven, heel drastisch zijn en op zijn minst gecontesteerd worden door verschillende collega's hier in de commissie. Ik stel ook vast dat de maatregelen die worden voorgesteld, heel ingrijpend zijn.

Ik meen dat, alvorens over te gaan tot welke beslissing ook, het goed zou zijn om een hoorzitting te organiseren in dit parlement waar de visitatiecommissie kan worden gehoord, maar waar ook anderen, zoals de Brakke Grond, kunnen worden gehoord. Het is belangrijk dat deze commissie, vooraleer er een definitieve beslissing wordt genomen, eerst een hoorzitting krijgt. Dat is heel belangrijk, gezien de vele stemmen die ik vandaag heb gehoord.

Indien u mijn mening vraagt over het al dan niet verkopen van de Brakke Grond, kan ik heel duidelijk zijn: ik denk dat het een heel domme beslissing zou zijn gezien de situatie vandaag.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, dames en heren, u weet dat we de voorbije jaren inzake de samenwerking tussen de Nederlandse collega's en Vlaanderen, gewerkt hebben aan een hertekening en een heroriëntatie van die Vlaams-Nederlandse samenwerking. Daarbij ben ik uitgegaan van de unieke rol van elk van de organisaties. Elke organisatie die op dit moment werkt aan de samenwerking, heeft een geheel andere opdracht.

Het is goed dat we van een aantal van die organisaties de opdrachten en de taken die ze op zich nemen, scherpstellen. Dat biedt ons de kans om ze meer complementair te laten werken. Het is de bedoeling dat er tussen organisaties goed op elkaar kan worden afgestemd en dat er kan worden samengewerkt.

We hebben dit bij alle organisaties gedaan, niet bij één. Bij de Nederlandse Taalunie is er een visitatiecommissie geweest.

Dat is trouwens de manier waarop we vaker werken. Die is niet zo uitzonderlijk. Ik heb de indruk dat u de visitatiecommissie en het verslag dat eruit voortvloeit, een andere status geeft dan alle andere visitatiecommissies uit het verleden. Het gaat om een advies van een commissie die ter plaatse gaat. Het betreft absoluut geen politiek standpunt. Ik vind het trouwens nogal grof dat sommigen zeggen dat de conclusies op voorhand al geschreven zijn.

Maar goed, er is dus een visitatiecommissie bij de Nederlandse Taalunie geweest. Er zijn toen bijstellingen gebeurd op basis van de visitatieverslagen. Eind november 2012 werd ook een nieuwe algemeen secretaris aangesteld.

De Commissie voor het Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland kende ook een doorstart na een grondige evaluatie. Ook daar is er sprake van vernieuwing, een nieuwe samenstelling en een bijgestuurde opdracht.

Het Vlaams-Nederlands huis deBuren kreeg ook een nieuwe meerjarige beheersovereenkomst. U weet dat het binnenkort zijn intrek zal nemen in een nieuw gebouw.

De heroriëntering van de Brakke Grond is eigenlijk het sluitstuk van deze beleidsoefening. Er is inderdaad een internationale visitatiecommissie geweest. Die heeft een rapport afgeleverd, en momenteel loopt, zoals u weet, overleg met de raad van bestuur van de Brakke Grond zelf. Ook wij zijn daarbij aanwezig, want we willen samen bespreken hoe we de bijsturing willen doen. Ik kom daar straks nog op terug.

Dit wordt van nabij opgevolgd. Het is de bedoeling om niet te lang te wachten om er conclusies uit te trekken.

Uiteraard zorgen we er ook voor dat er bij al de bijgestuurde instellingen een goede opvolging en samenwerking is tussen de actoren.

De doelstellingen van de Vlaams-Nederlandse samenwerking blijven dezelfde als in 1995, toen een cultureel verdrag werd gesloten tussen Vlaanderen en Nederland. De onderlinge

verbondenheid op het vlak van geschiedenis, cultuur en de gemeenschappelijke taal is de basis om de culturele samenwerking in de ruimste zin te bevorderen en te ontwikkelen en om internationaal gezamenlijk op te treden.

De middelen die ik hiervoor inzet vanuit het beleidsveld Cultuur, zijn nominatieve subsidies die we toekennen aan de Brakke Grond, de Buren en de Nederlandse Taalunie. Ook vanuit andere beleidsdomeinen, zoals Internationaal Vlaanderen en Onderwijs, wordt geïnvesteerd in de Vlaams-Nederlandse samenwerking.

Op 1 juni 2012 heb ik inderdaad het beleidskader voor het Internationaal Cultuurbeleid (ICB) voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Binnen dat kader wordt ook specifiek aandacht besteed aan de samenwerking met Nederland. In die nota staat het volgende: “Binnen het ICB wordt maximaal met Nederland samengewerkt waar het versterkend een resultaatgerichte uitstraling in concrete actie tastbaar maakt. Bij voorkeur worden initiatieven vanuit het veld zoveel als mogelijk gevolgd om dit hard te maken.”

Specifiek over de Brakke Grond staat in de nota: “De Brakke Grond wordt onderworpen aan een internationale visitatie teneinde tot aanbevelingen te komen hoe deze instelling zich nog meer kan toeleggen op de Vlaamse culturele aanwezigheid in Nederland door coproductie en als een knooppunt van samenwerking.”

In deze twee citaten, die ook goedgekeurd zijn door de Vlaamse Regering, staat duidelijk dat we de aanwezigheid van de Vlaamse cultuur belangrijk vinden en dat we willen inzetten op het principe ‘follow the actor’. We willen met andere woorden onze eigen kunstenaars en organisaties maximale kansen en uitstraling geven zodat ze ook in Nederland gezien worden, zodat ze ook aanwezig zijn in de internationale netwerken en op manifestaties in Nederland.

Vanuit het beleid moeten we de bestaande stroom aan Vlaamse kunst in Nederland versterken en ook een context geven. Ik hoop er zo voor te kunnen zorgen dat we daar een blijvend sterke positie hebben.

De leden van de visitatiecommissie hebben bij de aanvang van hun opdracht een heel uitgebreid pakket ontvangen met daarin verslagen, rapporten, persmappen en andere publicaties met betrekking tot de Brakke Grond. Het is de organisatie zelf die voor de samenstelling van deze pakketten heeft ingestaan. Dit pakket bevatte uitgebreide en gevarieerde informatie over gerealiseerde projecten, samenwerkingsverbanden met andere organisaties, bereikte bezoekersaantallen en media-aandacht. Deze informatie werd uitgebreid bestudeerd door de visitatiecommissie en aangewend in het onderzoeks- en reflectieproces.

Gegevens die uit deze informatie naar voren kwamen, werden dus absoluut ook meegenomen in het traject van de visitatie. Het rapport is in de eerste plaats een antwoord op de onderzoeksvragen die ik aan de commissie heb meegegeven en het herneemt uiteraard ook niet alle informatie, maar het formuleert wel stellingen die tot stand kwamen na een grondige reflectie waarin al die gegevens werden meegenomen.

Het verslag van de visitatiecommissie is er, en het bevat een overzicht van de gevoerde gesprekken. Er zijn gesprekken geweest met zowel de bestuursleden als met de directeur en een aantal personeelsleden. Dit is ook het geval voor de informatie waarnaar verwezen werd: het pakket dat werd overhandigd, komt van de Brakke Grond zelf en werd meegenomen door de visitatiecommissie.

Er is geen afzonderlijk traject opgezet met het departement en de agentschappen in het kader van de visitatie, maar de jaarlijkse rapporten van de regeringsafgevaardigden in de raad van bestuur werden natuurlijk ook ter beschikking gesteld van de visitatiecommissie.

Naast deze rapporten zijn er de voorbije jaren verschillende nota's met adviezen en inzichten van de administratie over de werking van de Brakke Grond opgemaakt. Ook deze documenten zijn aan de leden van de visitatiecommissie bezorgd. Ik heb zelf, als reactie op

het rapport van de visitatiecommissie, een advies gevraagd van mijn regeringsafgevaardigde in de raad van bestuur, de secretaris-generaal van het departement. De administratie is ook betrokken bij het reflectieproces dat loopt. Op basis van het visitatieverslag is er nu een rapportering, samen met de Brakke Grond, waarna ik een beslissing kan nemen waarmee ik naar de Vlaamse Regering zal gaan.

Er zijn geen rechtstreekse bevragingen van individuele kunstenaars gebeurd, maar de expertise van de commissieleden – die trouwens vertrouwd zijn met de Vlaamse en Nederlandse sector – evenals de formele en informele gesprekken met verantwoordelijken van Nederlandse en Vlaamse cultuurhuizen lieten toe om een gedegen en genuanceerd beeld te vormen. De doorgroei was een van de punten waaraan de commissie veel reflectie heeft gewijd en waar, op basis van de gesprekken met alle partijen, een zeer genuanceerd beeld over bestond. De conclusie van de commissie was dat dit punt sowieso meer aandacht verdient.

Rekening houdend met de aanbevelingen in het rapport van de visitatiecommissie, presenteerde de raad van bestuur van de Brakke Grond mij in oktober 2012 een document met tien uitgangspunten voor een hernieuwde werking van de organisatie als Vlaams Cultuurhuis in Nederland, het zogenaamde ‘Tienpuntenplan’. We hebben er gesprekken over gevoerd en er is ook beslist om een werkgroep op te richten die aan de hand van de voorstellen van de visitatiecommissie en het Tienpuntenplan van de raad van bestuur, een toekomstplan op papier zal zetten om aan de Vlaamse Regering voor te leggen. In deze werkgroep zetelen de directeur en een bestuurslid van de Brakke Grond en vertegenwoordigers van mijn kabinet en de administratie. Het mogelijke toekomstplan van de Brakke Grond wordt dus in gezamenlijk overleg opgemaakt, met grote betrokkenheid van alle partijen.

Zoals ik zei, werkt een werkgroep mogelijke toekomstscenario's uit. De scenario's van verkoop of behoud van het gebouw worden tegen elkaar afgewogen. Er is op dit moment nog geen enkele beslissing van de Vlaamse Regering. Er is wel bijna een finalisering van de gezamenlijke tekst die door ons, in samenspraak met de Brakke Grond, is opgemaakt. Daarna gaan we ermee naar de Vlaamse Regering. Er is nog geen uitspraak.

Ik heb begrepen dat er vragen worden gesteld over mijn persoonlijke visie. Ik heb trouwens gezien dat een aantal commissieleden daarover aan het twitteren zijn. Misschien is het goed om het debat in het parlement te voeren en niet alleen op de sociale media.

Als men mijn persoonlijke media vraagt, dan vind ik dat we het gebouw het best behouden. Dat is mijn overtuiging. Ik heb trouwens ook beslist om de investeringen die moeten gebeuren, ook te laten gebeuren dit jaar. Ik heb trouwens ook al in de plenaire vergadering gezegd dat dat een belangrijk signaal is. Ik hoor ook ongerustheid over de naam die zou veranderen. Er is op geen enkel moment sprake over verandering van naam. Wat mij betreft, moet die naam ook absoluut behouden blijven. Ik vind wel – en ik weet dat het ook de bekommernis is van de raad van bestuur zelf – dat de werking zelf van de Brakke Grond, met het gebouw zoals het er vandaag is, een nieuwe schwing en meer uitstraling moet krijgen. Daar werken we samen aan. Dat is mijn persoonlijke overtuiging. Ik zal met de verschillende standpunten naar de Vlaamse Regering gaan en op basis daarvan zal er een beslissing worden genomen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, voorzitter, ik zou graag over die Vlaams-Nederlandse samenwerking eens een aparte gedachtewisseling hebben. Ik denk dat we ze nog wat krachtiger kunnen maken. Ik wil het verhaal van de Brakke Grond er niet los van zien, maar ik denk dat we de Vlaams-Nederlandse samenwerking eens moeten herbekijken, niet om ze te verzwakken maar om ze een nieuwe dynamiek te geven.

Ik zou ook politiek kunnen antwoorden en zeggen: dossier gesloten. De minister en de andere partijen van de meerderheid zijn in ieder geval niet voor de verkoop van het gebouw gewonnen. Het gebouw moet blijven, de naam mag zelfs blijven. Op zich is dat een geruststellend antwoord voor de verdedigers van die piste. Mijnheer Arckens, ik heb even de oppositie terzijde gelaten. Ik laat mijn en uw fractie even terzijde.

Minister, ik dank u voor de moed om uw persoonlijke mening te geven. Ik vind het een belangrijk element. Ik wil u in ieder geval niet ontzeggen om een duidelijke eigen mening te hebben over culturele dossiers, integendeel. Ik ben blij dat u dat ook doet. U moet dat meer doen, want het is interessant voor ons.

Ik ga er dus van uit dat in de toekomst de andere documenten van de werkgroep, van de directie van de Brakke Grond, van de administratie later in uw kabinet ook aan bod komen. Ik zeg dit omdat ik al meteen een soort van hinkstapsprong ‘en wat nu?’ heb gemaakt. Ik had vooraf voor mijn repliek opgeschreven: “Ja, we moeten nadenken over de missie en de invulling van de Brakke Grond.” Er moet een andere, bredere invulling komen waardoor een aantal andere culturele dimensies – de culturele economie, design – in dat huis een plek kunnen krijgen. Het moet een leniger en misschien flexibeler huis worden dan vandaag. Het kan nog meer en beter samenwerken met de Buren of met andere actoren.

Er is dus nog wel wat werk te doen. Ik ben blij dat het level playing field plotseling, sinds uw antwoord, toch wel veranderd is en meer kansen geeft. Ik ga er nu van uit dat de Vlaamse Regering in die richting verdergaat. De Franse Gemeenschap heeft een zaal in Avignon. Mochten we er geen hebben, ik zou er ook niet voor pleiten. Maar als je zo’n stevige pied-à-terre hebt, dan zou het gek zijn om die overboord te gooien.

Minister, die brede Vlaams-Nederlandse samenwerking en de idee over de middelen die de visitatiecommissie in haar rapport schrijft, is interessant. We moeten aanzwengelen dat het fonds Vlaams en Nederlands moet zijn, met de Buren, met de Brakke Grond, met de CVN, met de Nederlandse Taalunie.

De Brakke Grond had al lang een statuut moeten hebben zoals de andere Vlaamse instellingen die ook een internationale visitatie krijgen, zoals in het Kunstendecreet staat. Ik pleit er zelfs voor om de Brakke Grond in dat ritme van het Kunstendecreet – als het blijft bestaan – in te schrijven zodat het mee onder de loep wordt genomen met de andere grote Vlaamse instellingen. Met een grote openheid maar ook met een grote tevredenheid over uw persoonlijke mening, pleit ik voor het behoud, maar ook voor een denkoefening.

De voorzitter: De heer De Coene heeft het woord.

De heer Philippe De Coene: Minister, als ik pleit om er goed over na te denken – ik ben misschien een beetje minder radicaal geweest in mijn uitspraken dan een aantal collega’s –, dan pleit ik niet voor het behoud om emotionele redenen of uit behoudsgezindheid. Op zich vind ik dat geen inspiratiebron. Als ik pleit om er goed over na te denken, is het meer vanuit een pure opportuniteitsgedachte: als de mensen van de Brakke Grond zelf zeggen dat het bestaande gebouw – en we weten dat er een geschiedenis is en dat het niet altijd even evident is – in het kader van een nieuwe strategie behouden kan blijven, dan is het goed om daar over na te denken en niet elders te gaan.

Wat is dan elders? Ik heb mijn nota’s nog even bekeken over gesprekken die ik heb gehad met een aantal mensen. Er wordt verteld dat men dan zoekt naar een in omvang beperkter gebouw gelegen aan een van de Amsterdamse grachten. Er wordt gezegd dat men zoekt naar een locatie, misschien op het Leidseplein. Samengevat: prestigieuze locaties. Wie de vastgoedmarkt in Nederland een klein beetje kent, weet dat, als men verkoopt en moet huren op een prestigieuze plek – een plek die minstens even valoriserend is als de huidige plek –, men na enkele jaren huur de waarde van de verkoop kwijt is. Nog los van het feit dat, als je zult moeten programmeren, je waarschijnlijk een veel zwaardere factuur zult hebben. Nu heb

je immers nog het voordeel dat je in het gebouw – weliswaar met beperkingen – kunt programmeren.

Minister, u zegt dat u een gesprek zult hebben met de werkgroep. Ik hoop dat dat zo is. De Brakke Grond zelf biedt weerwerk op acht toch wel cruciale onderdelen van het visitatierapport van de commissie. Ik laat in het midden wie er gelijk heeft, maar je voelt wel aan dat men daarover de violen stemt. Het gaat echt over cruciale onderdelen. U had gevraagd om aandacht te hebben voor de creatieve en de culturele industrie, de factor culturele diplomatie, de artistieke criteria en de samenwerking. Men verwijt de Brakke Grond een gebrek aan zelfkritiek, wat de Brakke Grond dan weer ontkent. Dan zijn er ook interpretaties die zouden kunnen leiden tot feitelijke onjuistheden. Er is met andere woorden inderdaad nog symbiosewerk nodig.

Minister, ik ga nu proberen een goede verstaander te zijn. Als u zegt dat wat u betreft – en ik meen het goed begrepen te hebben, want ik heb niet getwitterd maar aandachtig geluisterd – de naam van de Brakke Grond moet blijven, zegt u eigenlijk, per definitie, dat de Brakke Grond de Brakke Grond blijft. Want het zou wel bijzonder hilarisch zijn dat men de Brakke Grond, wat de naam is van een locatie, gaat verkopen, elders iets probeert te verwerven door middel van koop of huur, en dat men een Brakke Grond zou inrichten op het Leidseplein of op een van de Amsterdamse grachten: dat zou toch wel een vreemde wending zijn.

Ik ga niet zeggen dat het niet mag of dat het dit of dat moet zijn. Ik wil daarin voorzichtiger zijn. Ik wil echt bepleiten dat men inderdaad, zoals u aangeeft, daarover een open debat voert. We moeten daar inderdaad uitgebreid op ingaan, zoals mijn collega's vragen. Ik hoop vooral dat men het onderscheid maakt tussen doelstellingen en instrumenten. Men moet voor de nieuwe strategie onderzoeken welke de beste in te zetten instrumenten zijn, met inbegrip van de gebouwen. Het wegdoen van dat gebouw, van dat pand, mag geen doelstelling op zich worden. Men mag zich daarin niet vergissen. Daarvoor pleit ik, in een soort onbevangenheid. Er zijn sterke argumenten, maar ik heb nu het gevoel – zonder daar een oekaze van te willen maken – dat de argumenten om het gebouw van de hand te doen en te kiezen voor iets nieuws, niet zo sterk opwegen tegen de nieuwe opportuniteiten om het gebouw te behouden. Maar daarover moeten we een open debat voeren.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, als wij discussiëren over dossiers die met grond te maken hebben, zijn we het niet altijd eens en maakt u mij niet altijd gelukkig, maar vandaag maakt u mij wel gelukkig. Ik ben het immers geheel eens met uw eindconclusie, met het standpunt dat u inneemt als u zegt dat we, wat u betreft, dat pand beter niet zouden verkopen. Ik ondersteun dat. Ik maak me sterk dat ook mijn partij en de regering uw standpunt zullen ondersteunen.

Mijnheer De Coene, u hebt gelijk dat we niet moeten behouden om te behouden. Dat is nooit een goed motief. Maar hetzelfde geldt voor verkopen om te verkopen.

De heer Philippe De Coene: Ik probeer altijd de goede argumenten te zoeken om iets te behouden of weg te doen, niet de verkeerde argumenten.

De heer Wilfried Vandaele: Uit het debat hier is gebleken dat er wellicht meer voordelen dan nadelen zijn aan het behoud van het pand. Zelfs zonder diepgaander onderzoek lijkt deze conclusie voor mij al redelijk onderbouwd.

Minister, visitaties leiden wel eens tot een verzwakking. Dat is niet altijd zo, maar het kan. Het Cultureel Verdrag is daarvan een voorbeeld. Laat het hier alstublieft niet het geval zijn. We moeten inderdaad een sterke impuls geven aan de Nederlands-Vlaamse samenwerking, niet alleen op papier maar ook in de praktijk. Ik begrijp dat u dat wilt doen. Als u dat wilt doen, zullen wij u daar zeker van harte in ondersteunen.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Mijnheer De Coene, de emotie kan soms wel eens oplaaïen. Daarom, minister, neem ik één zin terug, namelijk dat de conclusie al op voorhand vaststond.

Mijnheer De Coene, u weet blijkbaar meer. Er circuleerden twee jaar geleden blijkbaar verhalen. Maar als men spreekt over de Grachtengordel of over het Leidseplein, dan weet u toch over welke prijzen het gaat. Dat is totaal onbetaalbaar. Dat is een bijzonder goed argument.

Minister, ik ben blij dat u zich klaar en duidelijk hebt uitgesproken voor het behoud van de Brakke Grond op die plek. Wij moeten een breder debat krijgen over alle elementen die te maken hebben met de relatie tussen Vlaanderen en Nederland. Nederland wordt toch in uw nota's genoemd als een bevoorrechte partner? Ik zou dat nog duidelijker en scherper kunnen stellen. Dat ga ik niet doen. Ik denk dat Nederland zelfs meer is dan een bevoorrechte partner.

Op cultureel vlak zitten we niet meer in 1980. We moeten met een heel aantal actoren op het veld – zoals dat tegenwoordig heet – rond de tafel kunnen zitten, niet om dingen af te breken, maar om nieuwe elementen toe te voegen. Er wordt gesproken over marketing, design en dergelijke. Men zegt ook dat men in 1981 nog te zeer de indruk had een pied-à-terre te hebben in Amsterdam en dat het dan wel van hieruit zou gebeuren. Een meer multipolaire en multidisciplinaire aanpak zou de relatie tussen Vlaanderen en Nederland op cultureel vlak alleen maar kunnen sieren. Dit zou dan uiteraard binnen een nieuwe context gebeuren. Ik hoop, mijnheer De Coene, dat we hierover deze legislatuur nog een grondig debat kunnen hebben in deze commissie.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt een zekere geruststelling gegeven over het kader waarin er gediscussieerd wordt. Ik heb geen antwoord van u gekregen op mijn vraag om te wachten met de finale beslissing tot er in deze commissie is gedebatteerd. Ik heb begrepen dat commissievoorzitter De Coene het wel ziet zitten om hier grondiger op in te gaan en om hierover een hoorzitting te organiseren met de betrokken partners. Dat zou heel goed zijn.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De werkgroep die is opgericht met vertegenwoordigers uit de Brakke Grond, uit het departement en het kabinet, is dinsdag samengekomen. Een gezamenlijke visietekst, waarin verschillende opties staan, werd volledig afgerond. Op relatief korte termijn kunnen we daarmee naar de Vlaamse Regering.

Mevrouw Idrissi, ik heb uiteraard niet geantwoord over wat ik vind dat het parlement moet doen. Jullie zijn groot en wijs genoeg om te beslissen wat jullie willen doen. Ik zal mij daar, zoals steeds, ten volle naar willen schikken. Ik moet niet de agenda van het Vlaams Parlement bepalen. Ik zou mij daarover niet durven uit te spreken. Dat is mijn taak niet als minister, het zou mij zelfs kwalijk worden genomen.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, ik vroeg u heel specifiek te wachten met uw beslissing tot er hier een hoorzitting is geweest. Daar kunt u alleen op antwoorden.

Minister Joke Schauvliege: Ik zal zien wat de agenda van het parlement vertelt en welke afspraken er worden gemaakt. Aan de ene kant hoor ik hier de vraag om snel duidelijkheid te geven, aan de andere kant hoor ik uw vraag om te wachten. Wij moeten met deze elementen rekening houden in de beoordeling, wanneer er beslissingen worden genomen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■